

Гвоздика

Остап Вишня

Оля і Толя живуть у Києві.

Оля жила з татком та мамою на вулиці Леніна, аж там, де оце недавно садочок посадили.

Серед того садочка на клумбах цвітуть різні-різні квіти: і братки, і гвоздики, і флокси.

А понад доріжками куші ямину розрослися. І як зацвіте той ясмин навесні,—то так уже пахне, так пахне...

Оля у тому садочку щодня гуляє, з подружками бавиться. Але ні квіточок, ні ямину Оля не рве й не ламає, бо вона знає, як хороше, коли скрізь дерева та квіти, скрізь трава зелена. Тема тоді куряви, повітря свіже та чисте, і немає кашлю, і не сверблять очі, і ніхто з дітей не робить отак: "ачхи!",— бо не лоскоче курява в носі...

А Толя, Олин друг і товариш, жив на Печерську.

Дідусь Толин був робітник заводу. Тепер він уже старенький — на пенсії.

Дідусь — старий комуніст. І він дуже цікаво розповідає, як билися за радянську владу перші київські червоногвардійці...

— І ти, дідусю, бився? — запитував його Толя.

— Бився! Ще й як бився! Хіба можна було не битися з панамі, що знущалися з робочого народу! — говорив дідусь.

А Толя сидить у його на колінах та й посміхається:

— Ой дідусю, хоч у тебе й вуса отакенні, та ти ж ніколи навіть не сваришся на нас із Олею, як ми пустуємо, а ти кажеш — бився! Ти не вмієш, дідусю, битися!

— То я з вами не вмію,— гладив по голівці Толю дідусь,— а з панамі вмію!

Олина й Толина мами були подругами. Вони частенько приходили одна до одної і брали з собою Толю чи Олею.

Толина мама любила Олину маму, Олина мама любила Толину маму, Толя любив Олею, а Оля любила Толю.

Татки їхні товаришували, а дідусь Толин усіх їх любив: і Толю, і Олею, і їхніх татків, і їхніх мам.

У серпні щороку святкували дідусів день народження.

Толя й Оля дуже любили це свято, бо щоразу дідусь їм у цей день розповідав щось нове і дуже інтересне: і про звірів, і про пташок, і про дерева, й про квіти. Він показував у своєму садочку якусь дивовижну квітку, якої ні в кого не було. А дідусь дуже кохався в квітах, і в його невеличкому садочку щороку виростала або величезна багатоколірна жоржина, або ромашки такі завбільшки, як блюдце, або ще щось...

Толя й Оля вирішили зробити дідусеві подарунки, але так, щоб Толя не знав, що подарує Оля, а Оля щоб не знала, що даруватиме Толя.

Толя знав, що дідусь дуже любить квіти. Він вирішив подарувати йому букет

червоних гвоздик, які сам виростить.

Він розповів про це мамі. Мама похвалила Толю за такий намір, ще й допомогла йому купити кущики гвоздик. Толя сам скопав у таємному місці грядочку і посадив гвоздики. Ходив за ними, поливав. І на серпень у нього розквітли чудові червоні гвоздики.

Оля думала, думала, що подарувати дідусеві, і вирішила:

— Дідусь дуже любить квіти! Посаджу я гвоздики, викохаю їх та й подарую дідусеві! йому буде дуже приємно, що я сама вже вмію вирощувати квіти! Правда, мамо! Тільки щоб не знали ні дідусь, ні Толя...

І в Олі до дня дідусевого народження розквітли прекрасні червоні гвоздики.

Посходилися гості. Вітають дідуся. У Толі в руках щось загорнуте в папір, і в Олі — так само.

Толя підходить до дідуся:

— Вітаю тебе, дорогий дідусю, з днем народження. Бажаю вам здоров'я! Ось од мене цей подарунок! Це я сам викохав!

А за ним Оля:

— Дорогий дідусю, вітаю тебе, бажаю здоров'я й дарую оцей подарунок. Це я сама викохала!

Дідусь подякував, поцілував Толю, поцілував Олю.

Розгорнув Толин подарунок — червоні гвоздики!

Розгорнув Олин подарунок — червоні гвоздики!

А Толя:

— Ой! Я й не знав, що й в Олі гвоздики!

А Оля:

— Ой! Я й не знала, що й у Толі гвоздики!

А дідусь сміється, а дідусь сміється:

— Я дуже, — каже дідусь, — дякую за ваші хороші подарунки! А гвоздики мені дуже любі та милі квіти, вони мені нагадують минулі часи, коли ми, комуністи, працюючи в підпіллі, пізнавали один одного по червоній гвоздиці на піджаку. Червона гвоздика — квітка революції...

І розповів дідусь Толі й Олі про те, як кохався в квітах великий пролетарський письменник Максим Горький, як любив він гвоздики.

Колись у Горького на острові Капрі гостював його хороший друг український письменник Михайло Коцюбинський. Максим Горький подарував другові чудесну, пишну-пишну гарячо-червону гвоздику.

— На знак нашої дружби, — сказав Горький.

Коцюбинський привіз цей дорогий подарунок з далекого італійського острова Капрі додому, в Чернігів, і висадив її в своєму садку.

Михайло Михайлович теж дуже любив квіти, сам за ними ходив, викохував, вирощував їх. А найдужче любив він червону гвоздику.

Пишна та рясна росла вона в садочку Коцюбинського, і він дарував червоні квіти

своїм друзям.

І по сьогодні цвіте "Гвоздика Коцюбинського".

— Ось вона! Дивіться!

Дідусь підвів Толю і Олю до грядочки. Серед інших квітів червонів, аж горів, куш гвоздики.